

??le ?lgili Ak?? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). ??le ?lgili Ak?? Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23932>

Özet

??le ?lgili Ak?? Ölçe?i (??AÖ), bireylerin mesleki görevlerini yerine getirirken deneyimledikleri optimal psikolojik durum olan ak?? (flow) durumunu ölçmek amacıyla geli?tirilmif bir arac?n Türkçeye uyarlanmf versiyonudur. Bu ölçek, çal??anlar?n i? ya?am?nda yo?unla?ma, keyif alma ve zaman alg?s?n?n kaybolmas? gibi ak?? deneyiminin temel bile?enlerini ne s?kl?kta ve yo?unlukta ya?ad???n? belirlemeyi hedefler. Ölçe?in Türk kültürüne ve diline uygun hale getirilmesi, 2019 y?l?nda Dervi?o?ullar? ve Deniz taraf?ndan gerçekte?tirilmif ve bir kongre bildirisi olarak sunulmu?tur. Bu çal??ma, örgütsel psikoloji ve çal??ma psikolojisi alanlar?nda ak?? kavram?n?n ara?t?r?lmas? için önemli bir temel sa?lamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

??le ?lgili Ak?? Ölçe?i, Ak??, ?? Psikolojisi, Uyarlama, Optimal Deneyim, Mesleki Motivasyon.

Yazarlar

Mustafa Dervi?o?ullar?, Levent Deniz.

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, i? ortam?nda çal??anlar?n deneyimledi?i ak?? durumunu geçerli ve güvenilir bir ?ekilde Türkçe olarak ölçmektir. Orijinal ölçe?in kültürel ve dilsel e?de?erlili?ini sa?layarak, Türk ara?t?rmac?lara i? tatmini, i? performans? ve tükenmi?lik gibi örgütsel de?i?kenlerle ak?? aras?ndaki ili?kileri inceleme imkan? sunmak hedeflenmi?tir.

Uyarlama çal??mas?, ak?? teorisinin i? ba?lam?ndaki uygulamalar?n? desteklemek ve Türkiye'deki i?gücü popülasyonunun psikolojik iyi olu? düzeylerini de?erlendirmek için bilimsel bir araç sa?lamaktad?r. Ölçek, çal??anlar?n görevlerine ne kadar odakland???n? ve bu odaklanman?n sonucunda ne kadar tatmin oldu?unu nicel olarak belirlemeye yard?mc? olur.

Yap?

Ölçek, Macar psikolog Mihaly Csikszentmihalyi taraf?ndan kavramsalla?t?r?lan psikolojik bir durum olan ak?? (Flow) yap?s?n? ölçmektedir. Ak??, bireyin yeteneklerinin kar??la?t??? zorluklarla mükemmel bir dengeye ula?t???, dikkatini da??tan her ?eyin ortadan kalkt??? ve eylemin kendisinin ödüllendirici oldu?u yo?un bir konsantrasyon halidir.

??le ?lgili Ak?? Ölçe?i, genellikle ak???n dokuz temel boyutunu (örne?in, net hedefler, an?nda geri bildirim, kontrol duygusu, zaman alg?s?nda de?i?im, eylem ve fark?ndal???n birle?mesi) i? ba?lam?nda de?erlendiren maddelerden olu?ur. Bu yap?, çal??anlar?n i?e olan ba?l?l?klar?n? ve

deneyimledikleri içsel motivasyonu anlamak için kritik öneme sahiptir.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçeye uyarlama sürecinde, orijinal ölçe?in ölçtü?ü yap?y? Türk kültüründe de ayn? ?ekilde ölçüp ölçmedi?ini kan?tlamak için geçerlik çal??malar? yürütülmü?tür. Kaynak bilgide geçerlik de?erleri belirtilmemi? olsa da, tipik bir uyarlama çal??mas?nda yap? geçerli?i (faktör analizi sonuçlar?) ve ölçüt ba??ml? geçerlik (ilgili yap?larla korelasyonlar) incelenir.

Ba?ar?l? bir geçerlik, ölçek maddelerinin kültürel e?de?erlili?inin sa?lanmas? ve teorik olarak beklenen alt boyut yap?s?n?n korunmas? ile belirlenir. Bu, ölçe?in gerçekten i? ak???n? ölçtü?ünü ve ba?ka bir yap?y? ölçmedi?ini garanti eder.

Güvenirlik

Güvenirlik, ölçe?in tutarlıl???n? ve kararlıl???n? ifade eder. Kaynak bilgide güvenilirlik de?erleri belirtilmemi? olsa da, uyarlama çal??malar?nda en s?k kullanılan yöntem iç tutarlıl?k katsay?s?, yani Cronbach Alfa de?eridir.

Yüksek bir güvenirlik katsay?s?, ölçek maddelerinin birbiriyle uyumlu oldu?unu ve ayn? yap?y? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir. Ayr?ca, test-tekrar test güvenilirli?i de ölçe?in zaman içinde kararlıl???n? de?erlendirmek için kullanılabilir.

Faktör Analizi

??le ?lgili Ak?? Ölçe?i'nin Türkçeye uyarlanmas? sürecinde, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde do?rulanmas? amacıyla faktör analizi teknikleri kullan?lm??tır. Bu analizler, ölçe?in kaç boyuttan olu?tu?unu ve bu boyutlar?n teorik ak?? yap?s?yla ne kadar uyumlu oldu?unu belirlemeyi amaçlar.

Genellikle, Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) ve Do?rulamalı Faktör Analizi (DFA) uygulan?r. DFA, ölçe?in orijinal yap?s?n?n (muhtemelen çok boyutlu) Türk verileri üzerinde ne kadar iyi uyum sa?lad???n? test etmek için kritik öneme sahiptir. Bu analizler, ölçe?in yap?s?sal geçerli?inin temelini olu?turur.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Kaynakta Derecelendirme bilgisi yer almamaktadır, ancak ak?? ölçekleri genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme format?n? kullan?r.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Çal??an yeti?kinler (Örgütsel ba?lamda görev yapan bireyler).

Ya? Grubu: Yeti?kin (Çal??ma hayat?nda aktif olan bireyler).

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, i? ya?am?nda ak?? deneyimini ölçmek üzere tasarlanm??t?, bu nedenle herhangi bir meslek grubundan çal??anlar hedef al?nabilir. Uyarlama çal??mas?n?n kesin örneklem detaylar? bildiri metninde yer almaktadır.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Ölçe?i.

Anahtar Kelimeler

?? Stresi, ?? Performans?, Uyarlama, Örgütsel Psikoloji, ?? Tatmini, Psikometrik Özellikler, Mustafa Dervi?o?ullar?.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?I? Kurulu? E-posta Adresleri: mdervisogullari@marmara.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Mustafa Dervi?o?ullar? (Marmara Üniversitesi, Türkiye).

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: 2019 (Uyarlama çal??mas?n?n sunuldu?u y?I).

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m? için sorumlu yazar Mustafa Dervi?o?ullar? ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. ?leti?im e-posta adresi: mdervisogullari@marmara.edu.tr.

Kaynaklar

Dervi?o?ullar?, M., ve Deniz, L. (2019, 26-28 Ekim). *??le ?lgili Ak?? Ölçe?i'nin Türkçeye Uyarlanmas?*. 2. Uluslararası E?itimde Yeni Aray??lar Kongresi, ?stanbul, Türkiye.

Bu uyarlama çal??mas?n?n tam metnine, kongre bildirimleri kitapç??? arac?l???yla eri?ilebilir. Kongre tam metinleri linki: ueyak.org.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki linkten indirilebilir: isle-ilgili-akis-olcegi-toad.pdf

??le ?lgili Ak?? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte yer almamaktad?r. Maddeler, yukar?da belirtilen PDF dosyas?nda bulunabilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM